

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יבמות - צ'

1. אלו ראיות נוספות הביא רב חסדא שיש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה, וכיצד דחה אותם רבה?

א. זר שאכל בשוגג תרומה טמאה - משלם חולין כל שהם.

אכל תרומה טהורה - משלם חולין טהורין. שילם חולין טמאים - ר' מאיר: בשוגג שלא ידע שהם טמאים - מועיל תשלומיו, במזיד - אין מועיל.

חכמים: בין בשוגג בין במזיד - מועיל. וחוזר ומשלם לכהן חולין טהורין.

והנה לר' מאיר: כיון שמדאורייתא מועיל התשלומין, אם יקדש בהם הכהן אשה, מקודשת. ואעפ"כ לרבנן לא מועיל ומתירים אשת איש לעלמא.

ונדחה - אף לר' מאיר מה שנתן שייך לכהן, אלא שסובר ר"מ שצריך להוסיף לתת חולין טהורין.

לפ"ז הנפק"מ בין ר"מ לחכמים - המשלם חולין טמאים בשוגג, לחכמים קנסוהו 'שוגג אטו מזיד' ולר"מ לא קנסוהו.

ב. דם קורבנות שנטמא ונזרק על המזבח. בשוגג - הורצה לבעליו, במזיד - לא הורצה לפי שקנסוהו חכמים.

והנה מדאורייתא - הורצה שהרי שנינו: 'על מה הציץ מרצה: על הדם ועל הבשר ועל החלב, שנטמא בין בשוגג בין במזיד, בין באונס בין ברצון,

בין ביחיד בין בצבור'. וכאן לרבנן מכניס חולין לעזרה.

ונדחה: אכן אינו מביא קרבן חדש ו'לא הורצה' הכוונה שאסור לאכול את בשרו.

ג. במקרה הקודם באיסור אכילת הבשר עקרו חכמים מצוות אכילת בשר. ונדחה: לעקור בשב ואל תעשה ודאי יכולים.

ולפ"ז אין להוכיח משבע הראיות הבאות:

ד. ערל - גר שנתגייר ומל בערב פסח, לב"ה אינו יכול להקריב פסח, מחמת טומאת הפורש מערלתו שגזרו רבנן.

ה. הזאה - אסרו חכמים להזאות מי חטאת בשבת, אע"פ שמשום כך ימנע מלהקריב פסחו.

ו. אזמל - אסרו חכמים לטלטל סכין מילה דרך רשויות דרבנן, אע"פ שימנע מלמול ביום השמיני.

ז. סדין בציצית - גזרו חכמים לפטור בגד פשתן מציצית.

ח. כבשי עצרת - אסרו חכמים לזרוק דמן כשחל בשבת, אם נשחטו שלא לשמן.

ט. שופר - גזרו חכמים לא לתקוע בר"ה שחל בשבת.

י. לולב - גזרו חכמים שלא ליטלו ביום א' דסוכות שחל בשבת.

יא. 'אליו תשמעון' - אפילו אומר לך עבור על אחת מכל מצות שבתורה, כגון אליהו בהר הכרמל, [שהקריבו בחוץ] לצורך השעה, שמע לו'

ונדחה: שונה הדבר אצל נביא שצריך לעשות גדר ותקנה.

יב. השולח גט ובטלו באופן שאסור מדרבנן - בפני בי"ד ולא בפני האשה והשליח - לרבי: מבוטל, לרשב"ג: אינו מבוטל. שא"כ מה כח בי"ד יפה.

והנה מדאורייתא הגט מבוטל ולרשב"ג מתירים אשת איש לעלמא.

ונדחה: כל המקדש, על דעת שייסיכמו חכמים לקידושין אלו מקדש ואפקעיניהו רבנן לקידושין. בכסף: ע"י שהחשיבו את מעותיו כמתנה,

ובביאה: ע"י שהחשיבו את בעילתו כבעילת זנות.

יג. א"ר אלעזר בן יעקב: שמעתי, שבי"ד מכין ועונשין שלא מן התורה, כדי לעשות סייג לתורה:

מעשה באדם שרכב על סוס בשבת בימי יונים, והביאוהו לבי"ד וסקלוהו, לא מפני שראוי לכך - אלא שהשעה צריכה לכך;

ושוב מעשה באדם אחד שהטיח באשתו תחת התאנה, [מקום גלוי] והביאוהו לבית דין והלקוהו, וכנ"ל.

ונדחה: 'מיגדר מילתא שאני'.

2. מנין שגם בעלה הראשון [האמיתי] אסור להטמאות לה?

בפסוק אחד נאמר שנטמא לאשתו 'כי אם לשארו הקרוב אליו' שארו - זו אשתו. ומאידך בפסוק אחר 'לא יטמא בעל בעמיו להחלו'

הא כיצד - מיטמא הוא לאשתו כשרה, ואינו מיטמא לאשתו פסולה [כגון במשנתנו שנבעלה באיסור].

3. מצינו שקנסו בכמה קנסות, אף את הבעל הראשון [האמיתי] מה הטעם בזה?

א. אינו זכאי במציאתה - הטעם שתיקנו מציאת אשה לבעלה כדי שלא יהיה לו איבה כלפיה, וכאן אדרבה שיגרשנה.

ב. אינו זכאי במעשה ידיה - הטעם שתיקנו מעשה ידיה לבעלה, כיון שזכאית למזונות, וכאן אינה זכאית.

ג. אינו מיפר נדריה - הטעם שמהתורה בעל מיפר, כדי שלא תתגנה, כאן אדרבה שתתגנה ויגרשנה.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)